

**ANMÄLAN AV SOCIALVÅRDSSENHETER TILL ORGANISATIONSREGISTRET INOM SOCIAL- OCH
HÄLSOVÅRDEN**

Målgrupper

Tillhandahållare av offentliga social- och hälsovårdstjänster
Tillhandahållare av privata social- och hälsovårdstjänster
Tillverkare av informationssystem för social- och hälsovården

Giltighetstid Anvisningen träder i kraft genast och gäller tills vidare

Bakgrund och motiveringar

Institutet för hälsa och välfärd (THL) upprätthåller ett organisationsregister för social- och hälsovården (SOTE-organisationsregister) i den nationella kodtjänsten¹. Ibruktagningen och utnyttjandet av de riks-omfattande informationssystemtjänsterna inom social- och hälsovården (Kanta-tjänsterna) förutsätter att verksamhets- och serviceenheterna anmäler sig till SOTE-organisationsregistret. THL ansvarar för specificeringen av innehållet i SOTE-organisationsregistret och för innehållsproduktionen ansvarar samtliga organisationer som ansluter sig till Kanta-tjänsterna.

Uppgifterna i SOTE-organisationsregistret behövs när Kanta-tjänsterna används. Registret utgör även grund för beskrivningen av tillgången till social- och hälsovårdstjänster. Inom socialvården är SOTE-organisationsregistret dessutom en nödvändig del av skyddet av klientuppgifter. Behandlingen av klientuppgifter med hjälp av Kanta-tjänsterna förutsätter att det finns en verifierad saklig anknytning mellan klienten och arbetstagaren som behandlar uppgifterna. Konstaterandet av en saklig anknytning grundar sig på att klienten har ett gällande klientskap hos den serviceenhet, till vilken arbetstagarens arbetsuppgifter hänförs sig. Serviceenheterna, i vilka de arbetstagare som hör till tjänstetillhandahållarens personal arbetar ska specificeras och dessa serviceenheter ska vara identiska med de serviceenheter, i vilka det uppstår ett klientskap för klienten.

Ett annat viktigt användningssyfte för SOTE-organisationsregistret ansluter sig till hanteringen av klienthandlingar inom socialvården. Serviceenheten är klienthandlingarnas megadata, som kan utnyttjas i sökningen av klientuppgifter ur klientdataarkivet för socialvården.

Anvisningarna om användningen av organisationsregistret finns tillgängliga på THL:s webbplats². Anvisningar om anmälan av hälso- och sjukvårdsenheter till registret har publicerats 2010³. I anvisningarna *Införande av social- och hälsovårdsorganisationer i SOTE-organisationsregistret*, som publicerats år 2017, styrs användaren att fylla i organisationsregistrets datafält i de fall då också socialvårdsenheter anmäls till registret. I SOTE-organisationsregistrets tekniska anvisning redogörs för hur de fält som registret innehåller ska användas. Syftet med den här anvisningen är att precisera tidigare publicerade anvisningar då det gäller att identifiera och namnge enheter inom socialvården.

En tillhandahållare av social- och hälsovårdstjänster som ansluter sig till Kanta-tjänsterna ingår ett anslutningsavtal med FPA. För en organisation som ingår ett anslutningsavtal används i SOTE-organisationsregistret i enlighet med lagen om patientens ställning och rättigheter⁴ benämningen *verksamhetsenhet*. Med en *verksamhetsenhet för socialvård* avses i SOTE-organisationsregistret en tillhandahållare av service i enlighet med lagen om klienthandlingar inom socialvården⁵. Tillhandahållare av service definieras i lagen om klienthandlingar inom socialvården genom att hänvisa såväl till den myndighet

¹ <http://91.202.112.142/codeserver/pages/classification-view-page.xhtml?classificationKey=421&versionKey=501>

² <https://thl.fi/sv/web/informationshantering-inom-social-och-halsovarden/forenhetligande-av-information-och-krav/kodtjansten/tekniska-anvisningar>

³ Uppgifter i SOTE-organisationsregistret. Anvisning för anmälan av social- och hälsovårdsenheter till den nationella kodtjänsten. THL 2/2010.

⁴ Lag om patientens ställning och rättigheter 785/1992, 2 §, punkt 4.

⁵ Lag om klienthandlingar inom socialvården 254/2015, 3 §, punkt 3.

Avdelningen för informationstjänster

Enheten för styrning av den operativa verksamheten (OPER)

4.7.2018

som är ansvarig för att ordna socialvård som till en verksamhetsenhet som avses i lagen om privat socialservice. Med verksamhetsenhet avses *en funktionell helhet* där det produceras socialservice för klienten⁶.

Tillhandahållare av socialservice är de myndigheter och privata serviceproducenter som fungerar som serviceanordnare, serviceproducenter och servicegivare.⁷ Till serviceanordnarens uppgifter hör bland annat att behandla och avgöra de ärenden som inlett inom socialvården, att bedöma servicebehovet, planera klientskapet samt att ordna socialservice som motsvarar klienternas behov. Serviceanordnaren kan också producera socialservice själv eller skaffa nödvändig service av en serviceproducent. Serviceproducenten kan i praktiken också ordna servicen med hjälp av en servicegivare.

Service-tillhandahållarens organisation består av en eller flera *serviceenheter*. Tillhandahållare av service och serviceenheter som upptagits i SOTE-organisationsregistret omfattas av Kanta-anslutningsavtalet. I SOTE-organisationsregistret utgörs en enhet av ett objekt som individualiseras med en unik OID-kod, namnges och specificeras med data som beskriver det⁸.

För organisationsenheterna och deras lokaliseringsort används olika beteckningar i olika sammanhang. Med ett arbetsställe avses i regel en enhet som verkar på en ort och inom en näringsgren och som producerar varor och tjänster av främst ett slag. Med verksamhets- eller serviceställe avses oftast fysiska lokaler, där organisationen utövar verksamhet. Då enheter anmäls till organisationsregistret bör särskild uppmärksamhet fästas vid om det är fråga om organisationsenheter eller om fysiska lokaliseringsorter. *Verksamhets- och serviceenheter inom socialvården är funktionella organisationsenheter*, som kan fungera på ett eller flera verksamhetsställen. Å andra sidan kan det finnas flera än en serviceenhet vid ett verksamhetsställe. Det är viktigt att skilja åt när den verksamhet som sker vid ett verksamhetsställe funktionellt bildar en egen enhet och när det är fråga om ett serviceställe, där olika serviceenheter fungerar.

Anmälan av socialvårdsenheter till SOTE-organisationsregistret

Till organisationsregistret för social- och hälsovården anmäls funktionella organisationsenheter, inte fysiska lokaliseringsorter, men varje enhet har också en adress. Verksamhets- och serviceenheter inom socialvården ska anmälas enligt följande principer.

1. Enhetshierarki

I organisationsregistrets införs som högsta nivå (0-nivå) den organisation som har ett FO-nummer. Om organisationen på denna högsta nivå också ansvarar för ordnandet och producerandet av socialservice, ska det antecknas i registret som en verksamhetsenhet inom socialvården. Om ansvaret för att ordna socialservice finns lägre ner i organisationen, införs organisationen på 0-nivå inte som en verksamhetsenhet eller serviceenhet, utan den får värdet F (false). Om den organisation som ingår ett avtal om att ansluta sig till Kanta-tjänsterna i praktiken fungerar som en enda organisationsenhet, ska den emellertid förutom en verksamhetsenhet även anmäla minst en serviceenhet till organisationsregistret.

⁶ Lag om privat socialservice 922/2011, 3 §, punkt 2.

⁷ Lag om klienthandlingar inom socialvården 254/2015, 3 §, punkt 3.

⁸ Uppgifter i SOTE-organisationsregistret. Anvisning för anmälan av social- och hälsovårdsenheter till den nationella kodtjänsten. THL 2/2010, sida 8.

**ANMÄLAN AV SOCIALVÅRDSSENHETER TILL
ORGANISATIONSREGISTRET INOM SOCIAL-
OCH HÄLSOVÅRDEN**

Avdelningen för informationstjänster

Enheten för styrning av den operativa verksamheten (OPER)

4.7.2018

Syftet med organisationsregistret är inte att beskriva servicetillhandahållarens organisationshierarki i sin helhet. Framför allt i stora organisationers organisationshierarki kan införande av mellannivåer emellertid förtydliga helhetsbilden och därför är det inte förbjudet. Organisationshierarkins nivåer som beskriver grupperingen av tjänster eller enheter, införs inte som serviceenheter inom social- eller hälsovården. Serviceenheter är endast de enheter där man utför klientarbete och där klienten faktiskt sköter sina ärenden.

Om det till registret anmäls enheter som hör till olika nivåer i organisationshierarkin, behöver de ömsesidiga relationerna mellan dessa inte beskrivas i registret. Med tanke på användningen av Kanta-tjänsterna är det emellertid väsentligt att alla funktionella enheter där klientens ärenden och klientuppgifter behandlas, har införts i SOTE-organisationsregistret. Enhetshierarkin ska helst beskrivas enligt samma principer både för enheterna inom socialvården och för enheterna inom hälsovården. Detta underlättar underhållet av organisationsregistret. Nedan finns två exempel på olika sätt att anmäla enheter till SOTE-organisationsregistret.

Exempel 1: Södra Karelens social- och hälsovårdsdistrikt (Eksote)

Förkortning	Hierarkinivå	Soc. verksamhetsenhet	Häls. verksamhetsenhet	Soc. tjänsteenhet	Häls. tjänsteenhet
Södra Karelens social- och hälsovårdsdistrikt (Eksote)	0	T	T	F	F
Service för familjer, Eksote	1	F	F	F	F
Barnskydd, Eksote	2	F	F	F	F
Kostnadsstället socialarbete inom barnskyddet, Eksote	3	F	F	F	F
Socialarbete inom barnskyddet, Eksote	4	F	F	T	F

Södra Karelens social- och hälsovårdsdistrikt (Eksote) är organisationens högsta nivå och samtidigt den verksamhetsenheten som innehar FO-nummer. På nivåerna 1–3 beskrivs organisationshierarkins nivåer som varken är verksamhetsenheter eller serviceenheter. I Eksotes exempel har det i organisationshierarkin även intagits information om de kostnadsställen som används. Alla serviceenheter inom socialvården har anmälts på nivå 4.

Exempel 2: Helsingfors stad

Förkortning	Hierarkinivå	Soc. verksamhetsenhet	Häls. verksamhetsenhet	Soc. tjänsteenhet	Häls. tjänsteenhet
Helsingfors stad	0	F	F	F	F
Helsingfors sote	1	T	T	F	F
Puistolas servicehem, Helsingfors sote	2	F	F	T	F

ANMÄLAN AV SOCIALVÅRDSENHETER TILL
ORGANISATIONSREGISTRET INOM SOCIAL-
OCH HÄLSOVÅRDEN

Avdelningen för informationstjänster

Enheten för styrning av den operativa verksamheten (OPER)

4.7.2018

Familjerådgivningen, Helsingfors sote	2	F	F	T	F
--	---	---	---	---	---

Helsingfors stad är den organisation som innehar FO-nummer, vilket innebär att den antecknas på nivå 0 i organisationsregistret. Helsingfors stad är varken verksamhetsenhet eller serviceenhet, utan verksamhetsenheter är organisationerna Helsingfors sote (Helsingfors stads social- och hälsovårdsväsende) samt Företagshälsovård Helsingfors som införts på nivå 1. De olika organisationsnivåerna inom Helsingfors sote har inte beskrivits i SOTE-organisationsregistret, utan alla enheter som beskrivits på nivå 2 är serviceenheter inom social- och hälsovården.

2. Verksamhetsenhet inom socialvården

Som verksamhetsenhet inom socialvården införs den organisation som enligt lagstiftningen är ansvarig för att ordna socialservice eller som enligt lagen om privat socialservice⁹ betraktas som serviceproducent inom social- och hälsovården. I socialvårdslagen från 1982¹⁰ åläggs ansvaret för att ordna socialservice på ett kollegialt organ som utses av kommunen och som organiserar verksamheten i form av kommunens socialväsande eller i form av en samkommun som inrättas tillsammans med en annan kommun. Verksamhetsenhet inom socialvården är då t.ex. kommunens socialväsande, kommunens social- och hälsovårdsväsende eller samkommunen för social- och hälsovård. I regeringens proposition med förslag till lagstiftning om inrättande av landskap föreskrivs att landskapen har ansvar för att ordna social- och hälsovårdstjänster. En privat serviceproducent ska i egenskap av verksamhetsenhet anmäla den organisationsnivå som har FO-nummer, som ingår ett avtal om att ansluta sig till Kanta-tjänsterna och som ansvarar för produktionen av socialservice.

I det ovan beskrivna exemplet är Eksote organisationens högsta nivå och samtidigt verksamhetsenhet inom social- och hälsovården. Helsingfors stad är den kommunorganisation som har FO-nummer, men verksamhetsenhet är Helsingfors sote som beskrivs på följande organisationsnivå (nivå 1).

3. Serviceenhet inom socialvården

En verksamhetsenhet inom socialvården har minst en serviceenhet, eftersom verksamhetsenheten inte samtidigt kan fungera som serviceenhet. Som serviceenheter inom socialvården införs endast enheter som behandlar socialvårdsärenden och klientuppgifter som en del av socialservicen för medborgarna eller vilka tillhandahåller socialservice. Som serviceenheter inom socialvården anmäls de organisationsenheter under verksamhetsenheten som *med tanke på ekonomisk uppföljning och ledningen av verksamheten fungerar som egna funktionella enheter*.

En serviceenhet kan t.ex. vara en socialenhet inom en samkommun för social- och hälsovård, vilken erbjuder socialservice på flera serviceställen i de kommuner som ingår i dess verksamhetsområde. Serviceenhetens arbetstagare kan då betjäna kunderna vid en eller flera serviceställen. Servicestället eller den fysiska lokaliseringssorten är inte en serviceenhet som ska anmälas till SOTE-organisationsregistret, om den inte har en egen organisationsstruktur. För serviceenheten uppges alltid en adress, men i praktiken kan verksamheten vara rörlig eller ske vid flera olika serviceställen.

⁹ Lag om privat socialservice 922/2011

¹⁰ Socialvårdslagen 710/1982, 6 §.

ANMÄLAN AV SOCIALVÅRDSENHETER TILL
ORGANISATIONSREGISTRET INOM SOCIAL-
OCH HÄLSOVÅRDEN

Avdelningen för informationstjänster

Enheten för styrning av den operativa verksamheten (OPER)

4.7.2018

En serviceenhet kan också vara en liten enhet som fungerar bakom en dörr. Det viktiga är att serviceenheten har en egen organisationsstruktur, fastställda uppgifter inom produktionen av en viss socialservice eller vissa serviceprocesser och ofta även en egen budget och förman. Eftersom en serviceenhet fungerar som grund för en verifierad saklig anknytning, lönar det sig inte att fastställa den alltför snävt, så att skötseln av klientens ärende inte försvåras t.ex. då arbetstagaren är frånvarande. Om serviceenheten däremot fastställs som en för stor organisationshelhet, får arbetstagarna tillgång till klientuppgifterna för en onödigt stor klientgrupp.

Det klient- eller patientdatasystem som används inom enheten är inte av betydelse då en enhet inom socialvården eller hälsovården fastställs som serviceenhet. Enheten kan använda ett eller flera klient- eller patientdatasystem. I det följande exemplet finns ett utdrag ur Eksotes organisationsregister. Det innehåller två serviceenheter inom socialvården. Den ena av dem är en enhet inom socialarbetet som erbjuder klienterna socialservice på olika håll inom sitt verksamhetsområde. För enheten har emellertid uppgetts en adress som beskriver det ställe, varifrån enhetens verksamhet administreras. Den andra serviceenheten är *Hemmet Mansikkarinne för barn och ungdomar*, som fungerar vid servicestället i Imatra. På samma adress verkar också ett skyddshem. Serviceenheterna i exemplet är självständiga organisationsenheter, men de har olika förhållande till den fysiska lokaliseringssorten.

Förkortning	Hierarkinivå	Soc. verksamhetsenhet	Häls. verksamhetsenhet	Soc. tjänstenhet	Häls. tjänstenhet
Södra Karelen social- och hälsovårdsdistrikt (Eksote)	0	T	T	F	F
(mellannivåer)	1 ... 3	F	F	F	F
Socialarbete inom barnskyddet, Eksote	4	F	F	T	F
Mansikkarinne, Eksote	4	F	F	T	F

4. Anknytning till fastställandet av personalens arbetsenheter

Serviceenheterna inom socialvården som införts i SOTE-organisationsregistret ska kunna identifieras som samma enheter, till vilka servicetillhandahållaren ansluter personalens arbetsuppgifter. Anslutning till Kantatjänsterna förutsätter verifiering av saklig anknytning mellan arbetstagaren och klienten för behandlingen av klientuppgifter. Verifiering av saklig anknytning grundar sig på att arbetstagaren arbetar i den serviceenhet där klientens ärende behandlas. Då personalens arbetsuppgifter hänförs till organisationsenheten är det därför skäl att använda samma organisationslistning som också införs i SOTE-organisationsregistrets Kodtjänst.

5. Praxis för namngivning av enheter

Verksamhets- och serviceenheter inom socialvården namnges så att namnet på organisationens högsta nivå (0-nivån) är det officiella namnet på den enhet som har FO-nummer. Inom en kommunorganisation är verksamhetsenheten inom socialvården i regel socialväsendet eller social- och hälsovårdsväsendet, vilket innebär att det i namnet också ska framgå vilken kommun det är fråga om. Alla serviceenheter som lyder under verksamhetsenheten namnges så att verksamhetsenhetens namn framgår både i det långa namnet och i slutet av förkortningen.

Avdelningen för informationstjänster

Enheten för styrning av den operativa verksamheten (OPER)

4.7.2018

Viktiga enheter ska namnges individuellt i SOTE-organisationsregistret så att de särskiljer sig från andra likadana organisationer. Exempelvis *Södra Karelen social- och hälsovårdsdistrikt* är en verksamhetsenhet inom socialvården. Enbart *Social- och hälsovårdsdistrikt* räcker inte för att individualisera organisationen. *Södra Karelen social- och hälsovårdsdistrikt* är verksamhetens långa namn. Det långa namnet kan innehålla högst 255 tecken. Därtill fastställs för alla enheter en förkortning vars maximilängd är 60 tecken. I förkortningen eftersträvas klarhet och tydlighet och man kan använda allmänt kända förkortningar. Man bör emellertid undvika att avbryta flera ord på olika sätt. *Södra Karelen social- och hälsovårdsdistrikt* duger som förkortning med tanke på sin längd, men det är klarare att använda förkortningen *Eksote*, som är allmänt känd. En förkortning av typ *Söd. Karel. soc- och häls.distr.* skulle ha varit ett dåligt alternativ. En valfungerande förkortning gör det lättare att namnge enheterna på lägre nivå, eftersom verksamhetsenhetens namn ska synas i slutet av serviceenhetens namn. *Helsingfors stads social- och hälsovårdsväsende* förkortas t.ex. *Helsingfors sote*. Det är en kort förkortning som också är lätt att använda i förkortningarna av serviceenheterna, t.ex. *Hagalunds rådgivning, Helsingfors sote*.

Det lönar sig att namnge serviceenheten i SOTE-organisationsregistret med samma namn som det är allmänt känt. Samtidigt ska namnet vara så nära som möjligt enhetens fullständiga officiella namn. *Mansikkarinne* i punkt 3 i exemplet har anmälts till registret med det allmänt kända namnet *Mansikkarinne*, men enhetens långa namn kunde också vara *Hemmet Mansikkarinne för barn och unga, Södra Karelen social- och hälsovårdsdistrikt* och förkortningen såsom nu *Mansikkarinne, Eksote*.

6. Privata serviceproducenter

Uppgifterna om verksamhets- och serviceenheter för anmälnings- och tillståndspliktiga privata tillhandahållare av socialvårdstjänster fås till SOTE-organisationsregistret direkt ur Tillstånds- och tillsynsverkets Valveri-register (i framtiden Soteri-registret) och de administreras enbart via Tillstånds- och tillsynsverket. I Valveri har organisationsregistret en hierarki på två nivåer, där den högre nivån beskriver den organisation som tillhandahåller servicen och den lägre nivån dess serviceenheter.

Närmare information

Enheten för styrning av den operativa verksamheten vid Institutet för hälsa och välfärd ger vid behov närmare information om hur anvisningen ska tillämpas.

Enhetschef

Jarmo Kärki

Specialplanerare

Antero Lenmuskoski

Sändlista:

Tillhandahållare av offentliga social- och hälsovårdstjänster
Tillhandahållare av privata social- och hälsovårdstjänster
Tillverkare av informationssystem för social- och hälsovården

För kännedom:

SHM registratorskontoret, Marja Penttilä, Minna Saario